

8. Швейцер А. Д. Теория перевода: Статус проблемы, аспекты. М. : Наука, 1988. 216 с.

9. Poe E. A. The Gold Bug [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://poestories.com/read/goldbug> (Last accessed: 14.10.2022).

Попп М.І.

Наукові керівники: кандидат філологічних наук, доцент Н.Д. Борисенко, кандидат філологічних наук, старший викладач О.О. Кодубовська

ПЕРЕКЛАДАЦЬКІ ТРАНСФОРМАЦІЇ ПРИ ПЕРЕКЛАДІ АНГЛОМОВНИХ ФІЛЬМІВ УКРАЇНСЬКОЮ МОВОЮ

Асиметрія у загальному понятті, це невідповідність певних критеріїв, станів та значень. Асиметрія у перекладі – це певне відхилення перекладу від початкового тексту, його невідповідність на стилістичному, лексичному, фонетичному, граматичному та семантичному рівні [5; 6]. Міжмовна асиметрія поділяється на три напрями: синтагматичний, парадигматичний та семіотичний [7].

При сигматичному плані асиметрія проявляється у невідповідності лексичних одиниць вихідної та цільової мов, що виражається у тому, що еквівалентом слова виступає сполука або навпаки.

У парадигматичній асиметрії перекладацькі трансформації не обов'язкові, у тих випадках, коли використовуються початкові функції найменувань. Якщо елементи мови в першотворі або в творі оригіналу виступають у компонентному складі усталених мовних одиниць, то перекладацькі трансформації можливі.

Для семіотичної асиметрії характерно, коли наявна невідповідність у граматичних або лексичних формах лексичних одиниць у контексті, тобто, якщо позначувана одиниця не може бути виражена аналогічним засобом мови у перекладному тексті і навпаки [7].

З появою кінематографії, коли тільки з'явилося німе кіно, виникла потреба у перекладі субтитрів, але оскільки розвиток у сфері кіно не стояв на місці, з часом

нагальним питанням було переклад відеотексту, що в свою чергу супроводило ряд проблем, з якими зіштовхнулись перекладачі [1; 4].

Проблематика цього перекладу полягає в тому, що потрібно не лише перекласти та знайти найбільш точні еквіваленти мовних одиниць для того, щоб якнайточніше передати зміст оригіналу, а й передбачити подальше синхронне укладання перекладеного тексту, у формі озвучування або введення його у вигляді субтитрів, до відеоряду [3; 4].

Не зважаючи на те, що в українській та англійській мовах існують схожі лексичні одиниці, при перекладі вони можуть мати різне експресивне забарвлення, а отже, проблема полягає в різному складі лексико-семантичних груп слів. Також, через різні культурні традиції та реалії, можемо спостерігати різне лексичне значення слів.

Іноді дуже важко підібрати еквівалент фразі вихідною мовою, яка супроводжується певним жестом. Через різну культуру, мова жестів не завжди збігається, а тому переклад фільмів передбачає труднощі лінгвістичного та технічного характеру, що також створює проблеми при технічному втіленні перекладу на екрані [2].

Переклад фільмів у кожній країні відбувається по-різному. Вимоги до перекладу фільмів відрізняються завдяки тому, що сприйняття аудиторією фільму більшою мірою залежить від культури країни, яка може різнитися від культури оригіналу, також традицій та історичних особливостей народів [8]. Тобто, що є нормальним та прийнятним в одній країні, може бути образливим або ж навіть протизаконним в іншій. Отже, перекладачу, потрібно брати до уваги кожен нюанс, для того, щоб передати основний мотив та характер як окремого персонажа, так і фільму в цілому.

У перекладі, виділяють дві основні групи трансформацій: лексичні та граматичні [9]. Лексичні перетворення виникають в тих випадках, коли перекладачеві неможливо підібрати повноцінний еквівалент, а такий, який викривляє початковий зміст оригіналу і відрізняється від вихідних одиниць через асиметричність української та англійської мов.

Причинами виникнення лексичних трансформацій прийнято вважати різні ознаки одного позначуваного предмету в різних мовах, різниця у смисловому навантаженні, різна словосполучність та різні вживання слів одного значення.

В англійській мові наявні унікальні елементи, які відображені в їх граматичних системах, що може ускладнювати процес перекладу з англійської на українську. Наприклад, такого явища як герундій, тобто притаманна англійській мові безособова форма дієслова, яка має закінчення «-ing» та поєднує в собі властивості як іменника, так і дієслова, немає в українській мові, тому частіше він перекладається за допомогою інфінітивних форм дієслова або дієслівними іменниками.

Також до причин граматичних перетворень відноситься число іменника, оскільки в українській та англійській мовах однина та множина іменників не завжди співпадають, узгодження часів для логічного вживання дієслівних форм у підрядному реченні.

Вважають, що не може існувати гарного перекладу без граматичних трансформацій – це перебудова структури речення та заміни синтаксичного та морфологічного порядку. В англійській мові потрібно дотримуватися певного порядку слів у реченні, в той час як в українській мові це не є таким критичним питанням.

Отже, аудіовізуальний переклад є специфічною галуззю перекладознавства, що потребує особливої уваги до певних деталей теоретиків та практиків перекладу, перекладачу, потрібно брати до уваги кожен нюанс, для того, щоб передати основний мотив та характер як окремого персонажа, так і фільму в цілому.

Перспектива розвідки полягає у вивченні явища асиметрії та використання перекладацьких трансформацій в українському перекладі англомовного кінофільму «Корона».

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

10. Борисенко Н. Д. Відтворення англомовних реалій в українському кіноперекладі / Н. Д. Борисенко, О. С. Садловська. // Вісник Житомирського

державного університету імені Івана Франка : науковий журнал. Філологічні науки. – 2018. – №1. – С. 48–52.

11. Вплив перекладу кінофільмів на свідомість глядача [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://glebov.com.ua/vplyv-kinoperekladu-na-svidomist.html>.

12. Красуля А. В., Кримова А. В. Елімінування лінгво- та соціокультурної лакуарності в аудіовізуальному перекладі (на матеріалі британських серіалів). Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Сер. : Філологія. 2019, № 42, том 3. С. 55–58.

13. Кузенко Г. М. Кінопереклад як особливий вид художнього перекладу (на матеріалі англійської мови) / Г. М. Кузенко // Одеський лінгвістичний вісник : [наук.-практ. журнал]. – Одеса, 2017. – № 9. – Т. 3. – С. 70–74.

14. Литвин І. М. Перекладознавство. Навчальний посібник / І. М. Литвин. – Вид. 4-те, допов. – Черкаси: видавець Ю. А. Чабаненко, 2016. – 218 с

15. Мороз Т. Ю. Семантико-граматична асиметрія в системі морфологічної категорії числа абстрактних іменників / Т. Ю. Мороз // Одеський лінгвістичний вісник. - 2015. - Вип. 5(1): 99-102. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/olinv_2015_5%281%29_24

16. Некряч Т.Є. Види асиметрії при перекладі драматичного діалогу. Проблеми семантики, прагматики та когнітивної лінгвістики / Т.Є. Некряч. – 2006. – Вип. 9. С. 191-196

17. Радецька С. В. Субтитрування як вид аудіовізуального перекладу: переваги та недоліки / С. В. Радецька, Т. Т. Каліщак // Наукові записки [Ніжинського державного університету ім. Миколи Гоголя]. Філологічні науки. – 2016. – Кн. 2. – С. 81–84.

18. Шемуда М. Г. Граматичні трансформації при перекладі англомовного художнього роману Дж. Селінджера «Над прірвою у житті» на українську мову. URL: <https://bit.ly/3o5zPY9>